

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

D. Erasmi Roterodami, Viri doctissimi, Parabolarum seu Similium Liber elegantissimus

Erasmus, Desiderius

Haganoae, 1520

Iam familiaria

[urn:nbn:de:bsz:31-270840](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-270840)

D. ERASMI ROT. SIMILIA.

sermonesq; qui pelliciunt sui desyderio eos, ad quos nihil attinent.

Vt ulcus cruentat se ipsum, dum scalpitur. Ita curiositas & sua mala studet cognoscere & dolorem accersit cognoscendi libido si ue pruritus.

Quemadmodū admonet Xenophon, ut in rebus prosperis maxime meminerimus honorare deos, quo si quando incidit necessitas, audacter eos possimus accersere, ceu iam beneuolos & amicos. Sic dicta quæ morbis animi queant mederi, multo ante comparanda sunt, ut cum opus est, facile succurrant.

IAM FAMILIARIA.

Vt canes feroces ad omnem uocem iritantur, ad solam notā, ac familiarem mansuescunt. Sic animi morbi qui sæuiunt, compeisci non possunt, nisi dicta adsint nota familiariaq; quæ commotos corripiant,

Qui nauseant inter nauigandum, existimant se melius habituros, si ex scapha in liburnum, aut in triremem demigrarint. At nihil agunt, cum secum circumferant timiditatem ac bilem. Ita frustra uertunt genus uitæ, qui morbos animi secum adferunt.

Qui laborant aduersa ualetudine, iis omnia sunt molesta, fastidiunt cibos, inculant medicos, succensent amicis, at restituta sanitas omnia reddit iucunda. Sic animo ægroto quæuis uita insuauis, animo sano nullum uitæ genus non iucundum.

Vt calceus ad pedis formam torquetur, nō contra. Sic uita genus cuiq; est eiusmodi, cuiusmodi sunt animi affectus.

Vt frustra puro haurias uase e fonte turbido. Ita nō potes aliis iucundus esse, aut rebus obeundis ac cōmodus, nisi purgaueris animum malis affectibus.

Plato confert hominis uitam ludo tessarum, quid iactu cadat, non est in nobis situm. at quod cecidit, recte disponere in nobis est. Sic euentus in nobis non est, quod obuenerit, id in bonum uerte re nostri muneris est.

Vt corpus ægrotum nec æstum ferre potest, nec frigus. Ita animus ægrotus prosperis, atq; aduersis rebus iuxta offenditur.

Vt apis ex amarissimo thymo, suauissimum mel colligit. ita sapiens ex tristissimis rebus aliquid excerpit utilitatis.

EX PLVTARCHI MORALIBVS. XXXI.

Vt qui canem lapide petēs, nouercam percussit, ne sic quidem, inquit, male. Ita quod prater expectationem euenit, in bonam partem uertendum est.

Vt medicus curans eos qui dentibus cruciantur, non tam contristatur aliorum malis, quam sua bona ualitudine gaudet, sed placidus eis apparet. Sic qui cupit alienæ mederi iracundiæ, non debet ipse simul commoueri, sed placide tractare animum ægrotū.

Feblicantibus amara uidentur omnia, at ubi conspexerimus alios eadem non fastidientes, iam non cibum, sed nos ipsos incipimus accusare. Sic desinemus incusare negotia, si uiderimus alios eadem hilariter ac lubenter obeuntes.

Sytiæ quod est pessimum attrahunt. Sic quidam suis bonis nõ fruuntur, sed malis expendendis discriutiantur.

Vt Chius ille uina optima emebat aliis, ipse uappam potabat. Sic qui omnia sua deprauāt, nec suis ipsorū bonis fruuntur. Huius seruus interrogatus, quid ageret dominus, cum adsint inquit bona, quærit mala.

Si pueris unum ludum auferas, reliquis omnibus abiectis plorant. Sic quidam si quid obtigerit dispendii, protinus irati, reliqua omnia commoda sibi reddunt iniucunda.

Vt quidam alienas picturas, statuas, poemata diligenter aspiciunt, ac singula excutiunt per otium, sua neglectui habent. Sic multi alienas fortunas magis admirantur, suas oderunt.

Quemadmodum adulteri alienas uxores adamant, suas continent. Sic quidam aliorum bonis magis delectantur, sua eleuant, aut etiam negligunt.

Vt uincti beatos iudicant solutos, soluti liberos, liberi ciues, hi rursus diuites, hi satrapas, satrapæ reges, reges deos, tonare pro modo ac fulgurare cupientes. Sic qui semper expendit, quāto fit aliis inferior, nunq̄ sua contentus est forte.

In Olympiis non licet uincere, delecto aduersario. Sic in uita quæcunq̄ obtigit fortuna, cum ea luctandum est.

Vt floridum aulæum aliquando multa regit sordida. Sic splendor & strepitus potentum, multas obtegit calamitates.

D. ERASMI ROT. SIMILIA.

Vt quibusdam cum foris, in foro, aut in curia conspicui sint ac splendidi, domi morosa uxor contristat omnem uitam. Sic regno, & diuitiis multa adfunt occulta mala.

Vt uelis utendum pro nauis magnitudine. Ita cupiditates pro facultate sunt moderanda.

Qui boue uenatur leporem, & aratro iaculatur, & sagena caprat ceruos, si non assequitur, non potest accusare fortunam, sed suam ipsius stultitiam. Sic qui conantur quod non queant efficere, non debent inculcare fortunam, sed suam dementiam.

Bos ad aratrum adhibendus, equus ad currus, ad uenatum canis, ut inquit Pindarus. Sic quisque debet eam uitae rationem capefferre, ad quam natura sit appositus.

Qui studeat Plato esse doctrina, dormire cum beata uetula, ut Euphorion cum Alexandro potare, ut Medius. diues esse, ut Ismenias. uirtute praecellens, ut Epaminondas. doleatque quod unus non sit haec omnia. Perinde facit ac si moleste ferat, quod non sit leo montanus, & idem Melitaea catella in sinu uiduæ diuitis.

Vt qui cursu certant, non discrutiantur, cum uident coronas athletarum, sed suis oblectantur. Ita te non oportet aliena foelicitate discrutari, sed tua gaudere sorte.

Vt plures sunt qui lauare uelint, quam qui uelint inungi. Ita ad magis ardua, magisque praecleara pauciores confluunt.

Qui dolent, quod non excellent in omnibus, etiam diuersissimis. Perinde faciunt, ac si quis moleste ferat, quod uinea non ferat ficus, quodque olea non ferat botros.

Vt feris aliis, aliunde uictus. Sic hominibus aliis aliunde uiuendi ratio, alius philosophatur, alius militat.

Vt muscae a leuibus locis ueluti speculis, dilabuntur, asperis & cauis insident. Sic quidam bonorum obliti, tristium memoriam urgent, ac premunt.

Vt est locus in Olyntho Thraciae, in quem si scarabeus incidit, non possit exire, sed distorquens sese immoritur. Sic quidam malorum suorum memoriae immoriuntur.

Vt in pictura quae splendida sunt, oculis sunt obicienda, caelan

EX PLVTARCHI MORALIBVS XXXII.

da si qua mala quæ deleri non queant. Sic in uita, bonorum contemplatione, obscuranda malorum memoria.

Vt in Musica graues acutis sic miscent, ut concentû efficiant. Ita bonis & malis utêdû in uita, ut ex utrisq; uiuendi ratio tēperef.

Vt grammaticus non solum uocalibus utitur, sed & consonantibus, tenuibus, aspiratis, grauibus, longis, ut modulata sit oratio. Sic in uita nihil purum

Vt Musici duriores harmonias aliis obscurant modulationibus. Sic in uita si quid accidit præter animi sententiam, meliorû collatione est obscurandum,

Vt flamma excitata uento, maior est ac uehementior, sed parum durabilis ac constans. Sic uehemens cupiditas ob metum adiunctum, incertam habet uoluptatem.

Diffimile.

Gubernator etiam si multum conducit, tamen non potest sædare uentos & undas. At ratio, ac mentis habitus non solum animi motus componit, uerum & corporis morbos sæpe leuat.

Vt qui per febrim aut epialum, horrent atq; æstuant, grauius afficiuntur iis, qui eadem foris patiuntur. Sic fortunæ res, quod foris adueniant, minus discrutiant, quam ea quæ sunt animi.

Vt si fons ipse turbidus sit, quicquid inde fluxerit, nõ potest esse purû. Sic animus si sit infectus malis affectibus, omnia uitiat quæ accedunt. contra, si purus & tranquillus.

Vt qui thus tundunt, etiam si purgêtur, tamen odorem in multum tempus referunt. Ita animus diu uersatus in honestis negotiis, diu seruabit iucundam memoriam, qua fretus cõtemnet eos, qui uitam ut miseram deplorant.

Vt multa agrestia subnascuntur in agro, mala quidê ipsa sunt, sed tamen signa foelicis atq; uberis soli, si quis excolat. Sic animi affectû p se mali, arguit i geniû nõ malû, si accedat recta institutio.

EX SENECA.

Vt qui se meminerunt inquilinos esse, & in conducto habitare, & modestius se gerunt, & minus grauatim exeunt. Ita qui intelligunt domicilium corporis ad breue tempus a natura